

Posudek diplomové práce

Ing. Zuzana Halamíčková: Zdvořilost v dánštině ve srovnání s češtinou

Autorka zvolila pro svou práci téma ve výuce cizích jazyků často opomíjené, avšak velice důležité. Ačkoliv geografická ani kulturní vzdálenost České republiky a Dánska není nikterak velká, vyskytuje se v neverbálních i verbálních projevech odlišné vyjadřování zdvořilosti. Neznalost těchto zvyklostí může mít nepříjemné následky. Čeští dánštináři mají nyní výbornou pomůcku v podobě práce slečny Halamíčkové.

Práce je rozdělena do tří částí a závěru a doplněna přílohami. Studentka nejprve definuje zdvořilost a nastiňuje různé přístupy k této problematice. Zmiňuje např. i koncept tváře a společenské postavení účastníků komunikace, ke kterým se při analýze různých prostředků průběžně vrací. V následující kapitole se autorka věnuje konkrétním jazykovým prostředkům vyjadřování zdvořilosti na rovině fonetické, gramatické a lexikální a dalším způsobům vyjádření zdvořilosti. Třetí kapitolu můžeme považovat za analytickou. Autorka se v ní zamýšlí nad společnými a odlišnými rysy vyjadřování zdvořilosti v obou sledovaných jazycích (např. pozdravy a oslovení v mluveném a psaném projevu, ve formálním či neformálním projevu, používání titulů, příkazy, zákazy, prosby, poděkování, žádosti). Za tímto účelem převzala metody a výsledky výzkumu zdvořilosti v češtině od P. Chejnové a obdobný dotazník použila i pro dánské respondenty, aby mohla odpovědi porovnat. Na závěr stručně shrnuje teoretické přístupy ke zdvořilosti a specifika vyjadřování zdvořilosti v obou jazycích.

Komentáře a otázky:

- Práce je koherentní, analytická část vhodně doplňuje část teoretickou, což u diplomových prací nebývá vždy zvykem.
- V souvislosti s tématem práce oceňuji, jak autorka vyřešila poděkování na začátku práce.
- Seznam sekundární literatury je impozantní a obsahuje tradiční i nejnovější literaturu na dané téma, a to českou, anglickou i skandinávskou.
- Přínosná je i příloha 2, ve které se shrnují možnosti vyjádření žádosti v dánštině.
- Práce je psána výbornou a takřka bezchybnou češtinou, navíc velice čtivě.
- Práce dokládá autorčinu výbornou znalost češtiny i dánštiny.
- Na str. 91 autorka zmiňuje odpověď dánských respondentů s konstrukcí „Er der nogen, som...“ Lze i tuto konstrukci považovat za zdvořilostní strategii? Pokud ano, proč?
- Jak lze vysvětlit častější výskyt slovesných tvarů v imperativu (bez přídavného *prosim* apod.) v češtině než v dánštině?
- Jak lze vysvětlit větší důraz Dánů na neverbální komunikaci, než jak je tomu u Čechů?
- Jaký je poměr výskytu *vil* vs. *ville* a dalších modálních sloves v projevech zdvořilosti? Tato otázka je motivována zkušeností, že čeští studenti préteritní tvar modálních sloves nadužívají a pro vyjádření zdvořilosti ho aplikují zcela automaticky.

Práce se vyznačuje pečlivým zpracováním tématu, zodpovědnou prací se sekundární literaturou a její adekvátní aplikací v analytické části. Autorka pracovala samostatně a vytvořila práci, která bude bezesporu zajímavá pro skandinavisty i jiné zájemce o oblast zdvořilosti. Zároveň na příkladech z dánštiny a češtiny otevírá otázku, jak životní podmínky národa (např. i politická situace v zemi) ovlivňují používání jazyka, a ukazuje, že i do sféry zdvořilosti může proniknout (vesměs negativně vnímaná) jazyková politika.

Vzhledem k výše uvedenému mohu konstatovat, že práce splňuje nároky kladené na závěrečnou práci na vysoké škole, proto ji s radostí doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

V Praze 2. září 2011

PhDr. Petra Štajnerová, Ph.D.
FF UK, ÚGS, odd. skandinavistiky
vedoucí práce